

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ И ОСНОВНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ ПО КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА МЕСЕЦ ЮНИ 2021 г.

I. Основни показатели по консолидираната фискална програма¹ към юни 2021 година

На база на данните от месечните отчети за касово изпълнение на бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет **приходите, помощите и даренията по консолидираната фискална програма (КФП)** към юни 2021 г. са в размер на **24 759,0 млн. лв., което представлява 52,0 % от годишните разчети към ЗДБРБ за 2021 година.** Съпоставени със същия период на предходната година, постъпленията към юни 2021 г. нарастват с 3,3 млрд. лв. (15,5 %). Ръстът спрямо предходната година се дължи на повишаване на данъчни и неданъчни приходи, които нарастват с 3,6 млрд. лв., докато постъпленията от помощи намаляват с 0,3 млрд. лева. При съпоставката в частта на неданъчните приходи и приходите от ДДС следва да се има предвид, че през месец април 2021 г. постъпиха приходи с еднократен за годината ефект в размер на 660 млн. лв. с ДДС, които представляват първоначално концесионно възнаграждение за държавата от концесията на Летище София.

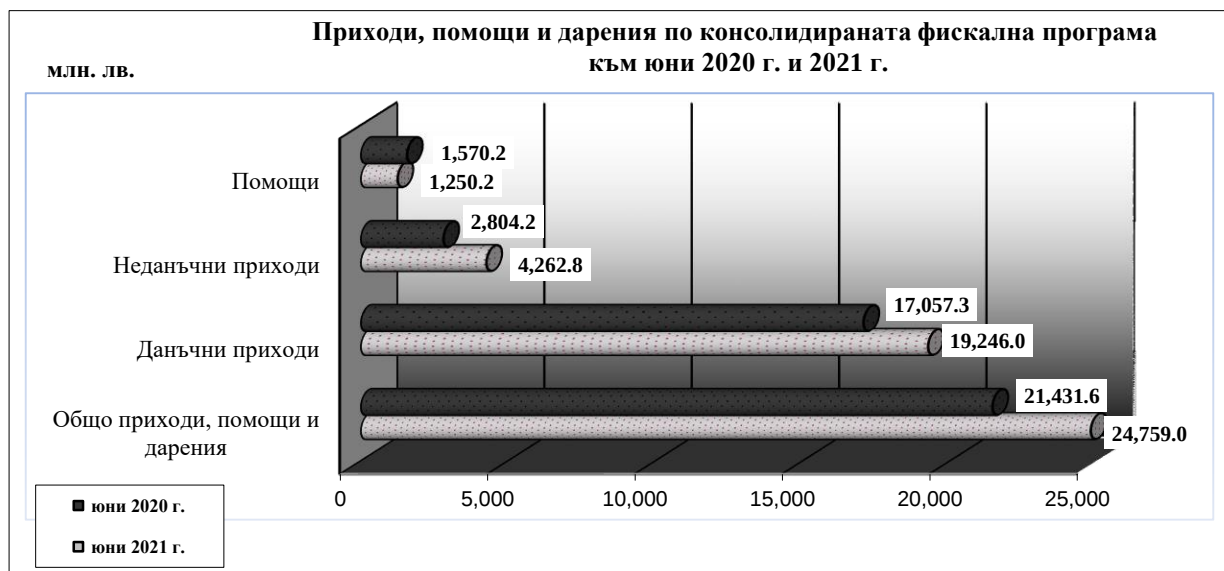
Данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на **19 246,0 млн. лв.,** което представлява 52,0 % от разчетените за годината. Постъпленията от данъци и осигурителни вноски нарастват с близо 2,2 млрд. лв. (12,8 %) спрямо отчетените за същия период на предходната година, като формират 77,7 % от общите постъпления по КФП за периода. Значителен ръст на месечна база спрямо същия месец на предходната година се отчита при приходите от корпоративни данъци, ДДС, ДДФЛ, осигурителни вноски и други.

Приходите в частта на **преките данъци** възлизат на 3 677,7 млн. лв., което представлява 52,7 % от разчета за 2021 г. Приходите от **косвени данъци** са в размер на 8 892,4 млн. лв., което представлява 52,1 % от предвидените в ЗДБРБ за 2021 г. Постъпленията от **други данъци** (включват други данъци по ЗКПО, имуществени и др. данъци) са в размер на 803,8 млн. лв., което представлява 62,6 % от годишния разчет. Приходите от **социални и здравноосигурителни вноски** са в размер на 5 872,1 млн. лв. или 50,2 % от разчета за 2021 година.

Неданъчните приходи са в размер на **4 262,8 млн. лв.,** което представлява 64,6 % от годишните разчети и се формират основно от приходи от държавни, общински и съдебни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии, приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове и други.

Приходите от **помощи и дарения** към юни 2021 г. са в размер на **1 250,2 млн. лева.**

¹ Обхваща държавния бюджет и бюджетите на общините, социалноосигурителните фондове, ДВУ, БАН, ССА, БНР, БНТ, БТА, бюджетите по чл.13, ал.4 от ЗПФ, както и сметките за средства от ЕС и сметките за чужди средства на бюджетните организации. Данните са на база месечните отчети на ПРБ.

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към юни 2021 г. възлизат на **24 640,8 млн. лв.**, което е 46,9 % от годишните разчети. За сравнение разходите по КФП към юни 2020 г. бяха в размер на 19 821,4 млн. лева. Значителният ръст на разходите през първото полугодие на 2021 г. спрямо същия период на предходната година е свързан, от една страна, с по-ниската база през 2020 г., когато има отчетени значително по-малки по размер разходи за борба с пандемията от COVID-19, докато към юни 2021 г. тези разходи са съществени, и от друга страна – на политиката по доходите, политиките в социалната сфера и по-високите разходи за администрацията, заложиени в ЗДБРБ за 2021 година.

Разгледани по икономически елементи, най-значително нарастване се отчита при социалните и здравноосигурителните разходи. В частта на разходите за пенсии са изразходени 634 млн. лв. за добавки в размер на 50 лева към пенсиите на всички пенсионери за месеците от януари до юни. Наред с това влияние върху разходите за пенсии оказва и увеличението на размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст и на максималния размер на пенсията от началото на годината, както и базов ефект от увеличението на пенсиите през юли 2020 година. В частта на здравноосигурителните разходи се отчита нарастване, свързано с по-високите разходи за борба с пандемията и въведените механизми за финансиране на здравните заведения по време на действието на извънредна епидемична обстановка, включително разходи за медикаменти, тестове, консумативи и предпазни средства, средства за подкрепа на персонала на първа линия в борбата с COVID-19 (допълнително месечно възнаграждение в размер на 1 000 лв.), заплащане на изпълнителите на медицинска помощ за поставяне на ваксини срещу COVID-19, месечна добавка към възнагражденията на лекарите в размер на 600 лв., на специалисти от професионално направление „Здравни грижи“ в размер на 360 лв. и на санитарии в размер на 120 лв. и други. Принос за нарастване на разходите за субсидии за нефинансови предприятия имат плащанията по мярката „60/40“, мярката „80/20“, мярката „Запази ме“, мярката „Подкрепа чрез оборотен капитал за малки и средни предприятия, засегнати от временните противоепидемични мерки“, администрирана от НАП, и други. В частта на капиталовите разходи също се отчита ръст спрямо същия период на предходната година, който се дължи на извършени плащания по инвестиционни проекти на Българската армия, пътни инфраструктурни обекти и други.

Нелихвените разходи са в размер на 23 479,6 млн. лв., което представлява 46,8 % от годишния разчет. *Текущите нелихвени разходи* са в размер на 21 691,2 млн. лева. *Капиталовите разходи* (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 1 773,0 млн. лева. *Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина* са в размер на 15,3 млн. лева. **Лихвените плащания** са в размер на 364,3 млн. лв. (55,4 % от планираните за 2021 година).

Отчетените разходи по основните разходни групи към юни 2020 г. и 2021 г. са представени на следната графика:

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към 30.06.2021 г. от централния бюджет, възлиза на **796,9** млн. лв., което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС (**Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053** на Съвета от 14 декември 2020 година относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом; **Регламент (ЕС, Евратом) 2021/768** на Съвета от 30 април 2021 година за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014; **Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804** на Съвета от 17 май 2016 година за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства; **Регламент (ЕС, Евратом) 2021/770** на Съвета от 30 април 2021 година относно изчисляването на собствения ресурс на база неретицираните отпадъци от опаковки от пластмаса, относно методите и процедурата за предоставяне на този собствен ресурс, относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства и относно някои аспекти на собствения ресурс на база брутен национален доход и **Регламент (ЕС, Евратом) 2021/769** на Съвета от 30 април 2021 година за изменение на Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 за окончателни унифицирани схеми за събирането на собствените ресурси, набирани от данък добавена стойност).

Бюджетното салдо по консолидираната фискална програма към юни 2021 г. е **положително** в размер на **118,2 млн. лв.** (0,1 % от прогнозния БВП) и се формира от превъзходение на приходите над разходите по националния бюджет в размер на 382,5 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 264,2 млн. лева.

Размерът на **фискалния резерв** към 30.06.2021 г. е **9,3 млрд. лв.**, в т.ч. 8,9 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,4 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

II. Изпълнение на държавния бюджет² към юни 2021 г.

Изпълнението на основните показатели по държавния бюджет, на база месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджет е, както следва:

Таблица³ №1

(млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛИ	ЗДБРБ 2021 г.	Отчет юни 2021 г.	Изпълнение спрямо закон 2021 г.
Общо приходи, помощи и дарения	27 051,4	14 488,3	53,6%
-Данъчни приходи	24 192,0	12 639,6	52,2%
Корпоративни данъци	2 651,2	1 309,0	49,4%
ДДФЛ	4 306,6	2 362,2	54,9%
ДДС	11 220,0	6 135,2	54,7%
Акцизи	5 580,0	2 611,8	46,8%
Данък в/у застрахователните премии	46,0	23,8	51,8%
Мита и митнически такси	234,2	121,6	51,9%
Други данъци	154,0	76,0	49,3%
-Неданъчни приходи	2 859,4	1 847,2	64,6%
-Помощи и дарения	0,0	1,5	
Разходи, трансфери и вноска в бюджета на ЕС	32 535,8	15 536,3	47,8%
- <i>Нелихвени разходи</i>	15 114,1	5 992,4	39,6%
Текущи	12 660,2	5 468,7	43,2%
Предоставени тек. и капит. трансфери за чужбина	18,0	3,2	17,9%
Капиталови	2 435,9	520,5	21,4%
- <i>Лихви</i>	622,6	341,3	54,8%
По външни заеми	472,4	278,0	58,9%
По вътрешни заеми	150,3	63,3	42,1%
- <i>Резерв за непредвидени и неотложни разходи</i> ⁴	81,1		
-Трансфери за др. бюджети - нето	15 255,4	8 405,6	55,1%
- Вноска в бюджета на ЕС	1 462,6	796,9	54,5%
Бюджетен баланс	-5 484,4	-1 048,0	

➤ Приходи по държавния бюджет

Общият размер на приходите, помощите и даренията по държавния бюджет към юни 2021 г. е **14 488,3 млн. лв.**, което представлява 53,6 % изпълнение на разчетите по ЗДБРБ за 2021 година.

• Данъчни приходи

Размерът на данъчните постъпления по държавния бюджет към юни 2021 г. е **12 639,6 млн. лв.**, което представлява 52,2 % изпълнение на годишните разчети. В сравнение със същия период на 2020 г. постъпленията в групата нарастват с 1 486,1 млн. лева.

✓ Преки данъци

Приходите в групата на **преките данъци** са в размер на **3 671,2 млн. лв.** или 52,8 % от планираните за годината, като съпоставени със същия период на предходната година нарастват с 509,4 млн. лв. (16,1 %). Приходите от **корпоративни данъци** към юни 2021 г. са в размер на 1 309,0 млн. лв. или 49,4 % от годишния план. Спрямо първите шест месеца на предходната година постъпленията нарастват с 219,5 млн. лв. (20,1 %), което се дължи на по-високите приходи от корпоративен данък от нефинансови предприятия. Приходите от данък върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица са в размер на 39,2 млн. лв., като се повишават с 1,4 млн. лв. (3,6 %) спрямо юни 2020 година.

² Държавният бюджет включва централен бюджет, бюджетите на НС, съдебната власт, министерствата и ведомствата.

³ Поради извършено закръгление в млн. лв., някои сумарни позиции в Таблица №1 и в текста не се изчерпват от съставните им числа.

⁴ В позицията "Резерв за непредвидени и неотложни разходи" се посочват само данните по разчет. Разходите по отчет се отразяват по съответните разходни позиции, към които се отнасят извършените разходи.

Приходите от **данъци върху доходите на физически лица** са в размер на **2 362,2 млн. лв.** или 54,9 % от заложените в разчета за годината. Тези приходи са с 289,9 млн. лв. повече (14,0 %), спрямо същия период на предходната година. Върху размера на данъчните постъпления от ДДФЛ основно влияние имат развитието на пазара на труда и предприетите законодателни и административни мерки в областта на трудовото, социалното и данъчното законодателство.

По трудови правоотношения приходите от данъка към юни 2021 г. са 1 891,7 млн. лв., 53,2 % от годишните разчети. Тези приходи са с 207,6 млн. лв. (12,3 %) повече, в сравнение със същия период на предходната година. Върху размера на постъпленията влияние оказват: увеличението на минималната работна заплата за страната от 01.01.2021 г.; увеличението на минималните осигурителни прагове за 2021 г.; увеличение на заплатите в общественния сектор, вкл. на педагогическия персонал; промените в броя на наетите лица и заплащането на труда; промените в нивото на безработица; допълнителните възнаграждения на медицинския и немедицинския персонал, ангажиран с пациенти, заболели с коронавирус и рискови пациенти; мерките „60/40” и „80/20” за краткосрочна подкрепа на заетостта, чрез които държавата поема изплащането на 60 на сто, респективно 80 на сто от месечния осигурителен доход и дължимите осигурителни вноски за сметка на осигурителя в предприятия, чийто бизнес е пострадал от кризата с разпространението на заразата от коронавирус, и други.

По извънтрудови правоотношения (свободни професии, граждански договори и др.) приходите от данъка към юни 2021 г. са в размер на 258,3 млн. лв., което е 65,3 % от годишния разчет. За отчетния период са постъпили с 44,0 млн. лв. повече приходи (20,5 %) спрямо края на юни 2020 година. Основно влияние върху тези приходи оказват резултатите от годишните данъчни декларации по чл. 50 от ЗДФЛ (дължим данък за довносяне или надвнесен данък) и дължимите авансови вноски.

Окончателен данък на местните и чуждестранни физически лица по чл. 37 и 38 от ЗДФЛ и данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на физически лица - постъпленията от тези данъци са в размер на 209,4 млн. лв., 60,3 % спрямо годишния разчет. За отчетния период са постъпили с 38,8 млн. лв. повече (22,7 %) спрямо юни 2020 година.

Постъпленията от *окончателния данък върху приходите от лихви от депозити на физическите лица* са в размер на 2,9 млн. лева.

✓ **Косвени данъци**

Приходите от **косвени данъци** към юни 2021 г. са в размер на **8 892,4 млн. лв.** или 52,1 % от годишния разчет.

Приходите от ДДС са в размер на **6 135,2 млн. лв.**, което представлява 54,7 % от планираните със ЗДБРБ за 2021 година. Съпоставено с края на юни 2020 г., приходите от ДДС се увеличават с 928,7 млн. лв. (17,8 %).

Една от промените, които оказват влияние върху приходите от ДДС през 2021 г. е излизането на Великобритания от Европейския съюз (Брекзит). В резултат на Брекзит, се очаква постъпленията от ДДС от внос да се увеличат за сметка на приходите от ДДС от сделки в страната и ВОП.

В допълнение към това, в сила от началото на 2021 г. са приети и промени за усъвършенстване на законодателството и подобряване на режимите за прилагане и събиране на ДДС, свързани с въвеждане в Закона за ДДС на разпоредби на Директива (ЕС) 2017/2455 и Директива (ЕС) 2019/1995, приложими за трансгранична електронна търговия между данъчно задължени и данъчно незадължени лица. С измененията се подобряват и опростяват някои правила в системата на ДДС, в контекста на доставките на услуги и дистанционните продажби на стоки и някои вътрешни доставки на стоки, с цел подобряване на събираемостта на приходите от данъка и облекчаване на административната тежест.

Нетният размер на приходите от *ДДС от внос* към юни 2021 г. е 2 046,3 млн. лв., като нарастват с 287,6 млн. лв. (16,4 %) в сравнение със същия период на 2020 г. Влияние върху

постъпленията от ДДС от внос оказват цената на суровия петрол, количествата на внасяните стоки за междинно потребление (черни, цветни метали и др.), курса на щатския долар спрямо еврото, както и въведената законодателна промяна от 01.07.2019 г. за възможност за отложено начисляване на ДДС от вносител при внос на стоки от трети страни, в съответствие с разпоредбата на чл. 167а от Закона за данък върху добавената стойност. Ефектът от прилагането на този режим за периода януари-юни 2021 г. е неначислен ДДС при внос в размер на 667,6 млн. лева, което е със 151,5 млн. лева (29,4 %) повече от първите шест месеца на 2020 година. Неначисленият ДДС при внос на руди, шлаки и пепели е 470,8 млн. лв. (ръст от 162,4 млн. лв., 52,7 %) , следват мед и изделия от мед – 88,5 млн. лв. (ръст от 22 млн. лв., 33,2 %). Общо 65 икономически оператори са се възползвали от възможността да отложат начисляването на ДДС при внос.

Постъпленията от *ДДС при сделки в страната (нето)* към юни 2021 г. възлизат на 4 088,9 млн. лв. и нарастват с 641,1 млн. лв. (18,6 %) спрямо същия период на предходната година. Невъзстановеният данъчен кредит към 30.06.2021 г. е в размер на 99,0 млн. лева.

Приходите от акцизи (нето) от внос, вътрешно производство и въведени в страната от други държави-членки на ЕС акцизни стоки са в размер на **2 611,8 млн. лв.**, което е 46,8 % от планираните със ЗДБРБ за 2021 г. Освен промените в данъчното законодателство и усилията за подобряване на контрола и събираемостта на митническата администрация, влияние върху приходите от акцизи за 2021 г. оказват и отчетените обеми на потребление по групи акцизни стоки и динамиката на вноса. Наложените противоепидемични мерки за ограничаване разпространението на COVID-19 доведоха до значителен спад на приходите от акциз през първите месеци на 2021 г., но след отслабване на ограниченията изоставането на постъпленията беше преодоляно.

Приходите от акциз се формират от *акциз при сделки в страната* (99,9 %) и *акциз при внос* (0,1 %). За отчетния период на 2021 г. *постъпленията от сделки в страната* са в размер на **2 608,0 млн. лв.** и представляват 46,8 % спрямо годишния план. *Приходите от внос* са **3,8 млн. лв.**, като изпълнението е 47,4 % от предвидените разчети.

Основните показатели, които формират нетните приходи от акцизи са следните:

- размер на освободените за потребление количества стоки, за които е заплатен акциз, като се отчита ръст в количествата на всички видове акцизни стоки, с изключение на обложените с акциз количества етилов алкохол (-60 %), въглища и кокс (-5,1 %), тютюн (-0,7%) и втечен нефтен газ (-15,5 %);

- размер на възстановения акциз – за отчетния период на 2021 г. се наблюдава спад на възстановения акциз с -4,1 % на годишна база, като към края на юни 2021 г. е в размер на 82,2 млн. лв., при 85,7 млн. лв. за същия период на 2020 г. Най-голям е размерът на възстановения акциз за керосин и за газбъл (спад съответно с -13 % и 3 %) като са възстановени 63 млн. лв., при 71 млн. лв. към края на юни 2020 година.

Нетните постъпления от акциз са от следните основни стокови групи: тютюн и тютюневи изделия (50,6 %); горива (43,3 %); алкохол и алкохолни напитки, вкл. бира (5,2 %) и други акцизни стоки (0,8 %). Постъпления от акциз към юни 2021 г. по основни стокови групи, са както следва:

- *Акцизите от тютюн и тютюневи изделия* възлизат на 1 322,8 млн. лева;
- *Акцизите от горива* са в размер на 1 131,8 млн. лева;
- *Акцизите от алкохол и алкохолни напитки (вкл. бира)* възлизат на 136,1 млн. лева;
- *Приходите от други акцизни стоки* възлизат на 21,1 млн. лева.

Приходите от данък върху застрахователните премии са в размер на **23,8 млн. лв.**, при планирани за годината 46,0 млн. лева.

Постъпленията от мита възлизат на **121,6 млн. лв.** или 51,9 % от планираните със ЗДБРБ за 2021 г., като заемат 1,0 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи по

държавния бюджет. В сравнение със същия период на предходната година събраните мита са със 17,4 млн. лв. (16,7 %) повече.

Основните фактори, от които зависят приходите от **мита и митнически такси** са следните:

- динамика в цените на енергийни и неенергийни суровини;
- реален растеж на световната и европейска икономика;
- подобряване на ефективността на митническия контрол, чрез извършване на проверки, изготвяне на указания, усъвършенстване на информационните системи за анализ на риска;
- синхронизиране на законодателството, процедурите и инструментите за митнически контрол на ЕС, с цел правилното определяне и събиране на публичните вземания от компетентността на митническата администрация.

По-високи постъпления от мита към края на юни 2021 г. се отчитат при следните групи стоки: „Чугун, желязо и стомана“ - приходите са със 7,6 млн. лв. повече спрямо края на юни 2020 г.; „Пластмаси и пластмасови изделия“ – приходите нарастват с 4,2 млн. лв. (52,9 %) спрямо тези към края на юни 2020 г.; „Електрически машини и апарати“ - увеличение в размер на 3,2 млн. лв. (41,0 %) спрямо постъпленията към края на юни 2020 г.; „Торове“ приходите нарастват с 3,1 млн. лв. (115,0 %) спрямо постъпленията към края на юни 2020 г. В зависимост от произхода на внасяните стоки, най-голям е дялът на приходите от мита при внос на стоки от Китай, като към края на юни 2021 г. постъпленията възлизат на 57,1 млн. лв. и са с 8,2 % повече спрямо същия период на предходната година. Те формират 47,0 % от общия обем на митата за отчетния период. На второ място по приходи от мита е вносът на стоки с произход Русия, които са в размер на 13,5 млн. лв. и отчитат повишение с 5,1 % на годишна база. Тези постъпления имат относителен дял от 11,1 % от всички мита. Следват приходите от мита за стоки, внесени от Украйна, които са в размер на 5,5 млн. лв., САЩ с 5,5 млн. лв. приходи (спад от 8,3 %) и Турция с 4,5 млн. лв. (ръст от 176,3 %).

✓ Други данъци

Постъпленията от **други данъци** по държавния бюджет към края на юни 2021 г. са в размер на **76,0 млн. лв.** или 49,3 % от планираните със ЗДБРБ за 2021 година.

• Неданъчни приходи

Отчетените **неданъчни приходи** по държавния бюджет към юни 2021 г. са в размер на **1 847,2 млн. лв.** и се формират основно от приходи от държавни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии и други. В частта на неданъчните постъпления следва да се има предвид, че през месец април 2021 г. постъпиха приходи с еднократен за годината ефект, които представляват първоначално концесионно възнаграждение за държавата от концесията на Летище София.

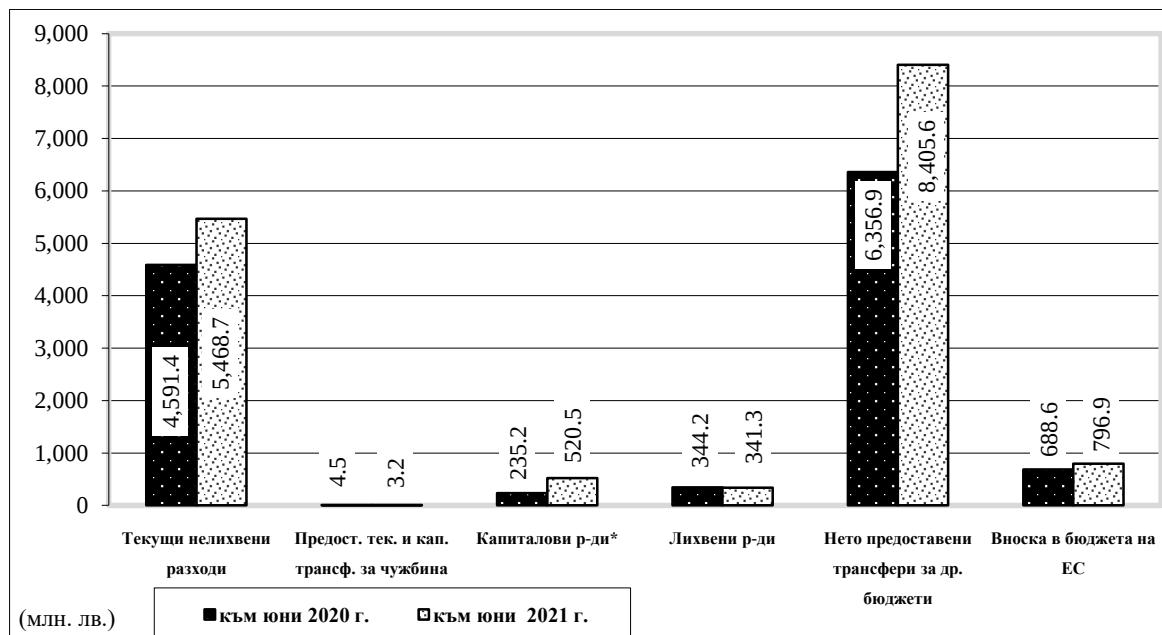
• Помощи и дарения

Постъпилите **помощи и дарения** по държавния бюджет към юни 2021 г. са в размер на **1,5 млн. лв.** и са по бюджетите на министерствата и ведомствата.

➤ Разходи по държавния бюджет

Общият размер на **разходите по държавния бюджет** (вкл. трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) към юни 2021 г. е **15 536,3 млн. лв.** или 47,8 % от предвидените със ЗДБРБ за 2021 година.

Разходи, трансфери за други бюджети и вноса в бюджета на ЕС
към юни 2020 г. и 2021 г.

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

• **Нелихвени разходи**

Нелихвените разходи по държавния бюджет (без трансферите за др. бюджети) към юни 2021 г. са в размер на **5 992,4 млн. лв.**, което представлява 39,6 % от годишния разчет. Съпоставени с данните към юни 2020 г., нелихвените разходи нарастват с 1 161,4 млн. лв. (24,0 %).

Разходите за персонал (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 3 247,8 млн. лв. или 48,2 % от планираните за 2021 г. Разходите за издръжка (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 1 023,1 млн. лв. или 35,2 % от планираните за годината. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 631,3 млн. лв. или 36,0 % от предвидените за годината и са основно разходи по бюджета на МТСП за помощи по Закона за социално подпомагане, Закона за хората с увреждания, Закона за семейните помощи за деца и др. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 3,2 млн. лв. Разходите за субсидии са в размер на 566,6 млн. лв. или 45,0 % от планираните за годината. От тях 90,6 млн. лв. са субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД; 97,9 млн. лв. са субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура” и 29,5 млн. лв. (в т.ч. 17,6 млн. лв. за извършване на универсална пощенска услуга и 11,9 млн. лв. за разпространение на периодични печатни издания - вестници и списания) за „Български пощи” ЕАД. Към края на месец юни 2021 г. ДФ „Земеделие“ е изплатил субсидии в общ размер на 162,0 млн. лв., от които 73,2 млн. лв. държавна помощ; 71,1 млн. лв. преходна национална помощ за тютюн; 14,6 млн. лв. преходна национална помощ за сектор „Животновъдство“ и 3,0 млн. лв. средства за ДДС по схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“. Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) по държавния бюджет възлизат на 520,5 млн. лева.

• **Разходи за лихви**

Лихвените плащания по държавния бюджет към 30.06.2021 г. са в общ размер на **341,3 млн. лв.** или 54,8 % от предвидените в годишните разчети.

Разходите за **лихви по външни заеми** са в размер на **278,0 млн. лв.**, в т.ч. 265,7 млн. лв. по централния бюджет. Разходите за лихви по ДИЗ, управлявани от министерства и ведомства са в размер на 12,4 млн. лв. (от тях 1,3 млн. лв. са по заемите с краен бенефициент търговско дружество).

През отчетния период не са използвани средства, предвидени за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

Лихвите по вътрешни заеми по държавния бюджет към юни 2021 г. са в размер на **63,3 млн. лв.** и представляват основно лихви по емисии на ДЦК на вътрешния пазар. Платените лихви и отстъпки по ДЦК, емитирани на аукционен принцип са в размер на 59,4 млн. лв. Реализираните при аукционите премии над номинала от емисии ДЦК към 30.06.2021 г. (отчетени в намаление на разходите за лихви по вътрешния дълг) са съответно (-3,1) млн. лв.

➤ **Нетният размер на трансферите по държавния бюджет** към юни 2021 г. е **8 405,6 млн. лв.**, в т.ч.:

- бюджетните взаимоотношения с общините включват нето трансфери и временни безлихвени заеми в размер на 3 001,0 млн. лв., от които субсидии от централния бюджет в размер на 2 646,2 млн. лв., други целеви трансфери от централния бюджет в размер на 102,4 млн. лв., нетни трансфери от/за други бюджети в размер на 259,0 млн. лв. и възстановени трансфери от предходни години в централния бюджет – 6,6 млн. лева;
- на социалноосигурителните фондове (нето) – 4 675,3 млн. лв., което представлява 55,5 % от годишния разчет;
- на други автономни бюджети (ДВУ, БАН, ССА, БНТ, БНР и БТА) – 505,2 млн. лв., 58,6 % от годишния разчет.

➤ Частта от **вноската на Република България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към 30.06.2021 г. от централния бюджет, възлиза на **796,9 млн. лева**.

➤ **Бюджетното салдо по държавния бюджет** към 30.06.2021 г. е **отрицателно** в размер на **1 048,0 млн. лева**.

➤ **Финансиране на бюджета чрез операции по дълга**

Към 30.06.2021 г. е отчетено положително нетно външно финансиране по централния бюджет в размер на 931,5 млн. лева.

През отчетния период по централния бюджет са **усвоени** 999,4 млн. лв. по заеми от чужбина.

Усвоените средства, в размер на 511,0 млн. евро (999,4 млн. лв.), са по Споразумение за заем между Европейския съюз и Република България за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на COVID-19, постъпили по централен бюджет през май, на два транша, съответно 8-годишен транш от 311 млн. евро и 25-годишен транш от 200 млн. евро.

Извършените погашения по заеми от чужбина по централния бюджет възлизат на 67,9 млн. лв. и са, както следва:

- ✓ 47,6 млн. лв. към Международната банка за възстановяване и развитие;
- ✓ 20,3 млн. лв. към Европейската инвестиционна банка;

По **държавните инвестиционни заеми**, управлявани от министерства и ведомства, през отчетния период няма **усвоени** средства.

Изплатените погашения по ДИЗ, управлявани от министерства и ведомства, са в размер на 60,3 млн. лв. По заемите с краен бенефициент търговско дружество извършените погашения са в размер на 9,5 млн. лева.

Не са използвани средства, предвидени за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

Операции с **държавни ценни книжа** по централния бюджет (**позиция във вътрешното финансиране**): В края на месец юни 2021 г. е реализирано положително нетно вътрешно финансиране на бюджета с държавни ценни книжа (ДЦК) в размер на 315,1 млн. лв. Общият размер на постъпленията от емисии на ДЦК е 798,7 млн. лв. или са емитирани 800,0 млн. лв. ДЦК на обща номинална стойност, както следва: петгодишни облигации в обем 200 млн. лв. номинална стойност при постигната среднопретеглена годишна доходност в размер на (-0,17 %), облигации с матуритет десет години и 6 месеца с номинална стойност 300 млн. лв. при среднопретеглена годишна доходност в размер на 0,14 % и на 22 март МФ преотвори емисия петгодишни ДЦК (деноминирана в лева с падеж 24.02.2026 година), като на проведения аукцион бяха пласирани успешно ДЦК за 300 млн. лв. съвкупна номинална стойност при среднопретеглена годишна доходност в размер на (-0,10 %). През юни няма проведени аукционни за пласмент на ДЦК.

Отчетените погашения за периода са в размер на 483,6 млн. лв., в т.ч. през февруари МФ погаси емисия 4-годишни ДЦК от 2017 г. в обем от 200 млн. лв. и 7-годишни ДЦК от 2014 г. в размер на 145 млн. евро (283,6 млн. лв.) номинална стойност.

III. Социалноосигурителни фондове

Постъпленията по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) към юни 2021 г. са в размер на **6 009,9 млн. лв.** или 50,7 % от годишните разчети. Постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 5 872,1 млн. лв., в т.ч. от социалноосигурителни вноски – 4 239,9 млн. лв. и от здравноосигурителни вноски – 1 632,2 млн. лева.

Извършените **разходи** по бюджетите на социалноосигурителните фондове към юни 2021 г. са в размер на **10 482,9 млн. лв.**, което представлява 51,8 % от разчета за годината, в т.ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 7 488,8 млн. лв. и здравноосигурителни плащания в размер на 2 374,8 млн. лева.

IV. Общини

Постъпилите **приходи, помощи и дарения** по бюджетите на общините към юни 2021 г. са в размер на **1 553,6 млн. лв.** или 59,6 % от годишния разчет към ЗДБРБ за 2021 г. Данъчните приходи по общинските бюджети са в размер на 734,3 млн. лв. или 63,8 % от разчетите към ЗДБРБ за 2021 г., а неданъчните приходи и помощите възлизат на 819,4 млн. лв., което е 56,3 % от годишните разчети. Относителният дял на неданъчните приходи в общо постъпленията е 52,3 на сто. Това са основно приходи от общински такси, приходи и доходи от собственост, постъпления от продажба на нефинансови активи и глоби, санкции и наказателни лихви.

Извършените **разходи** по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените целеви трансфери от други бюджети са в размер на **3 807,6 млн. лв.** или 50,3 % от разчетите към ЗДБРБ за 2021 година. Текущите нелихвени разходи възлизат на 3 459,5 млн. лв. (53,1 % от годишния разчет), а капиталовите разходи са в размер на 331,1 млн. лв. или 32,5 % от разчета за годината. Лихвените плащания са в размер на 17,0 млн. лв. или 49,2 % от разчета за годината.